

Fremtidens Radio

Venstre ønsker at skabe reel konkurrence på radiomarkedet. Som situationen er i dag, så har DR de facto et monopol på radio i Danmark, og dermed er mangfoldigheden og valgmulighederne på radiosiden begrænset. Siden Regeringen tiltrådte i 2001 er der taget mange skridt for at sikre en reel konkurrence på radiomarkedet, men desværre er ønsket om et reelt monopol brud i æteren ikke slået endeligt igennem.

Det er der mange årsager til, men hvad end forskellige analyser siger, så er der fortsat behov for at sikre et langt mere pluralistisk og mangfoldigt radiomarked i Danmark. Venstre havde gerne set en stor replanlægning af FM sendebåndet og har også kæmpet for det gennem alle årene. Desværre må vi erkende, at vi som parti har stået alene med det ønske. Vi havde gerne set replanlægningen efter scenario 1, hvor DRs frekvenser også blev inddraget med henblik på at sikre en håndfuld nye landsdækkende radiokanaler, som kunne anvendes til at udbygge og forbedre det danske radioudbud.

Venstre var gennem 80erne drivende for at der blev opbygget og udbudt en lang række kommercielle lokalradiofrekvenser i Danmark. De har siden udgjort et stærkt lokalt modspil til DRs kanaler, men har desværre ikke haft kræfterne til at konkurrere mod DRs monopol på eksempelvis landsdækkende nyheder mm. Selv om radionyhederne på mange måder var et forsøg på at skabe et alternativ til DRs nyhedsmonopol, så var public service aktørens dominans for stor og forsøget blev ikke til den succesfulde Davids kamp mod Goliat. Derfor har vi stadig – trods mange gode og stærke lokale radioer – behov for at opbygge et reelt modspil til DRs dominans på radiomarkedet.

Markedsandele - 2008			
TV	%	Radio	%
DR TV (alle kanaler)	29	DR Radio	74,5
TV 2 (alle kanaler)	40	Talpa Radio	7,1
TV3 (MTG)	8	SBS Radio	5,0
SBS	5	Andre stationer	13,4
Andre stationer	18		
I alt	100	I alt	100

Markedsandele - 2007			
TV	%	Radio	%
DR TV (DR1 og DR2)	31	DR Radio	69
TV 2 (alle kanaler)	41	Radio 100FM	7
TV3 (MTG)	9	SBS Radio	4
SBS	5	Andre stationer	20
Andre stationer	13		
I alt	100	I alt	100

At vi i foråret 2009 accepterede, at FM replanlægningen blev skrinlagt var ikke et udtryk for lyst, men ren og skær erkendelse af, at vi stod alene med vores ønske og derfor måtte finde alternative veje for at sikre reel konkurrence på radiomarkedet i Danmark. Her spiller DAB en klar rolle. Med overgangen til DAB kan vi "starte forfra" og dermed sikre, at der ikke længere vil være en så markant ubalance på radiomarkedet. På DABen er der allerede nu 16 landsdækkende sendemuligheder, og det vil give mulighed for at få såvel flere kommercielle aktører ind på markedet, som plads til radiostationer, der råder over flere kanaler på samme tid.

I Venstre mener vi fortsat, at der er behov for at etablere et slagkraftigt alternativ til DR. Også hvad angår public service-programvirksomhed på radioområdet er der behov for at skabe rum for flere aktører, hvilket bl.a. kan ske ved at udbygge Public Service Puljen til også at omfatte radioformater, eller ved at lade licensmidler følge med et af de fremtidige udbud af landsdækkende sendetilladelser på radiomarkedet.

Venstre vil udvikle det danske radiomarked med henblik på at forbedre rammerne for et mere alsidigt og mangfoldigt radioudbud til de danske lyttere. Det skal ske ved en indsats på alle radioområder, dvs. både på FM, DAB og internetradio. Hver af disse har sine egne fordele og ulemper, men supplerer også hinanden og giver samlet set et bredt og alsidigt radioudbud.

Overgang til DAB

Venstres Folketingsgruppe besluttede allerede i foråret 2009, at den vil arbejde for en slukning af FM sendenet med henblik på at skabe en "ny start" på radiomarkedet i Danmark. Danmarks analoge sluk fastsættes til 2016 med mulig udfasning til 2018 for på den måde at sikre, at DAB bliver attraktiv for

investeringer fra den kommercielle branches side. For at kunne slukke for det analoge signal er der dog en række forhold, der skal være på plads. Blok 3 skal være udbygget, udbredelsen af DAB radioer markant større end i dag, såvel som andre forhold skal være på plads.⁴

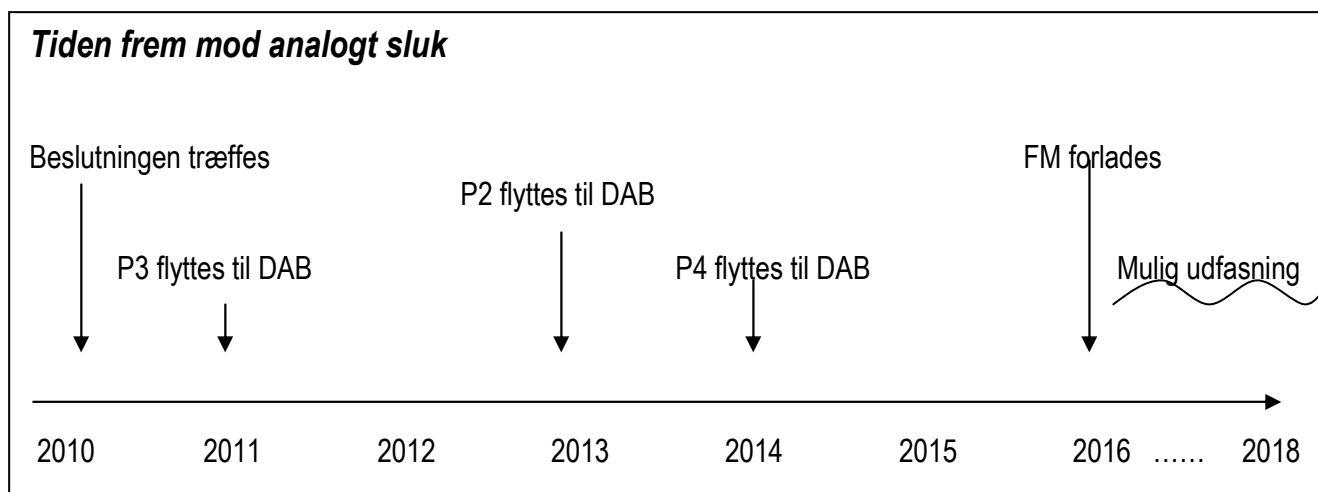
Der udarbejdes en detaljeret plan for den gradvise overgang fra FM til DAB frem mod det analoge sluk, som bl.a. betyder, at P3 flyttes i 2011, P2 i 2013 og P4 i senest 2014 for at være drivende kraft på DAB markedet. En udbygning af DAB-radio giver mulighed for et potentielt meget stort antal forskellige radiokanaler. Udbygningen er i fuld gang i alle større europæiske lande, hvoraf flere allerede kan tilbyde mellem 60 og 100 digitale radiokanaler, mens der herhjemme for øjeblikket kun udbydes under 20 kanaler i alt. De teknologiske muligheder skal udnyttes til gavn for lytterne. Og udviklingen af DAB giver også mulighed for at skabe et balanceret radiomarked, hvor der er reelle udviklingsmuligheder for kommerciel radio, hvilket har vist sig ikke at være muligt på FM-Båndet.

Der bør derfor satses offensivt på udbygning af DAB. England har med stor opbakning fra alle radioaktører i landet besluttet at arbejde for, at der overgås til DAB i 2015⁵. Senest har man i Frankrig besluttet, at der fra 2014 skal være DAB radioer i alle franske biler og i marts 2009 vedtog den tyske Rundfunkkommission at udrulle DAB+ i Tyskland. Selv om udviklingen er gået langsomt og visse steder helt har været ved at stagnere, hersker der ikke længere den samme usikkerhed om at DAB (EUREKA147 standarden) er fremtidens radio.

Det vi i Danmark omtaler som DAB (Digital Audio Broadcast) er ikke en selvstændig standard. DAB er en del af den familie, som kaldes EUREKA 147 standarden, som er en europæisk standard, der bl.a. omfatter DAB, DAB+ og DMB (som vi i Danmark har henlagt til L-Båndet). DAB+ er en mere avanceret udgave af EUREKA147 standarden og giver ud over en bedre komprimering, som sikrer det dobbelte antal kanaler på en MUX, også en udgave, som giver mulighed for grafisk opbakning til lyddimensionen, altså en tilnærmelse til DMB og den generelle mediekonvergens. Danmark bør derfor aktivt udvikle den digitale radio i Danmark og følge den samlede radiobranche i Danmarks krav om en fuldstændig plan for DAB udviklingen og kravet om en analog slukkedato som ønske i radiobranchens brev af 16. marts 2008.

P3 som drivkraft på DABen

I dag foregår omkring 8 pct. af den samlede radiolytning på DAB. I England er det tilsvarende tal 12,7 pct. og stærkt stigende. For at sikre, at DAB bliver en attraktiv platform for såvel lytterne som investorerne er det vigtigt, at DAB radioer gøres attraktive ved at tilføje et mere unikt indhold.

⁴ Det er den samme række af forhold der skal være tilstede i andre lande, som påtænker den samme udvikling. Eksempelvis har Norge vurderet at mindst halvdelen af befolkningen skal have en dab-radio inden slukningen kan fastlægges.

⁵ Mediawatch 18. juni 2009. England skifter til DAB i 2015. Desuden anbefales det, at alle biler solgt i England fra 2013 skal være udstyret med DAB radioer. Beslutningen bakked op af såvel public service som kommercielle radiostationer. Forudsætningen er at DAB lytningen kommer op på 50% inden 2015 og der er en dækning på min 90% af landet og de vigtigste veje. Rapporten Lord Carters "Digital Britain Rapport" fra januar 2009 udstak desuden en række kriterier, der skal være opfyldt for at kunne lukke endeligt.

På den baggrund foreslår Venstre, at P3 pr. 1. januar 2011 overgår til udelukkende at sende på DAB. Dermed bliver P3 slagskibet på DABen og en bredt lyttet kanal, som kan flytte mange lyttere med sig ind på DABen. Det har fra begyndelsen været en mærkesag for DR, at Danmark udviklede DABen, og derfor er det også naturligt, at DR som public service station spændes for udviklingen og pålægges et særligt udviklings ansvar.

Når flytningen af P3 finder sted frigøres samtidig FM3 og her flyttes P2 (nuværende FM4) over, således at DR derefter råder over 3 FM kanaler FM1 (P1), FM2 (P4 regionerne) og FM3 (P2). En omflytning som også støtter op omkring Medieudredningens anbefaling om, at det er P3 (ikke P2) som indholdsmæssigt udliciteres i forbindelse med det kommende udbud af den fjerde FM frekvens.

Det er en forudsætning for en ordentlig udvikling af DAB i Danmark, at DAB blok 3 opbygges og sammen med blok 1 og blok 2 udbygges til at matche FM på indendørs dækning.

FM4 udbydes som forudset i medieaftalen ved udgangen af 2010 til en kommerciel aktør. Udbuddet kan passende ske samtidigt med genudbudet af FM6 (tidl. 100FM) som udløber 15. november 2010. Begge kanaler udbydes ved skønhedskonkurrence uden egentlige programkrav men med de skønhedskrav, der blev aftalt med tillægsaftalen til medieaftalen om radiomarkedet 2009. Det gøres muligt at byde på begge sendetilladelser, da erfaringen viser, at muligheden for flerkanal sendinger skaber et mere mangfoldigt radiomarked, end når forskellige aktører alle sigter efter det samme kommercielle segment. Udbuddet bliver uden koncessionsafgifter, så rammevilkårene for udvikling af et pluralistisk radiomarked vil være til stede.

Ingen sendetilladelser forlænges til mere end 2018 og helst 2016, hvor overgangen til DAB skal finde sted. Der vil dog med de sendetilladelser, som løber frem til 2018, være mulighed for en glidende overgang for de kommercielle kanaler til DAB.

Organiseringen af den nye DAB satsning

DAB-blok 1

DAB-blok 1 vil fremover bestå af DRs DAB kanaler. Dermed vil DR komme til at råde over 8 landsdækkende DAB kanaler, som så rigeligt kan dække behovet for et bredt og varieret public service indhold. Det er for Venstre væsentligt, at DR ikke opbygger DAB kanaler, som er i direkte kommerciel konkurrence med de kommercielle aktører i blok 2.

DAB-blok 2

I dag sender DRs på såvel DAB blok 1 og DAB blok 2 og dermed er DABen reelt en "DR-AB". For Venstre er det væsentligt, at DABen ikke forbliver en platform uden konkurrence og mangfoldighed.

DAB blok 2 skal udbygges til fuld indendørs dækning og DAB-blok 2 skal i henhold til medieaftalen alene anvendes til kommerciel landsdækkende radiovirksomhed. For tiden er det kun Talpa Radio og Nova Radio, som sender i denne blok. De ledige sendemuligheder i blok 2 skal udbydes hurtigst muligt til kommerciel landsdækkende radiovirksomhed. Det vil allerede nu give mulighed for 5-6 ekstra landsdækkende kommercielle radiokanaler.

Sendemulighederne i DAB-blok 2 skal i første omgang udbydes frem til 2018. Der skal ikke opkræves koncessionsafgifter for DAB-sendemulighederne i forbindelse med udbudet, der tilrettelægges som en skønhedskonkurrence. Kanalerne skal kunne overtages i blokke af maksimalt 3 kanaler og med følgende profil-fordeling. Minimum 1 klassisk kanal, minimum 1 jazz kanal, minimum 1 nyhedskanal, minimum 1 kultur og debatkanal. De øvrige maksimalt 4 kanaler omfattes ikke af profilkrav. Dvs., der følger ingen specifikke programkrav med.

Der skal for såvel DAB blok 2 som DAB blok 1 udarbejdes en plan for, hvordan blok 1 og 2 på sigt kan migreres over i DAB+ format, så der kan skabes plads til dobbelt så mange landsdækkende kanaler, som der er mulighed for i DAB format.

DAB-blok 3

Venstre ønsker at påbegynde udbygningen af DAB-blok 3 hurtigst muligt med henblik på udsendelse af DR's regionalradioer samt kommercielle lokale og regionale radioer.

Det er Venstres ønske, at det undersøges, om opbygningen af DAB blok 3 kan ske på kommercielle vilkår, alternativt af BSD. Blok 3 skal efter planen stå færdigt senest ved udgangen af 2012⁶.

DAB-blok 3 udrulles i formatet DAB+ således, at pladsen udnyttes så optimalt som muligt. I og med, at DAB og DAB+ kan sendes side om side fra samme MUX foreslås det, at DRs regionale radioer i en overgangsperiode sendes i DAB, og der laves en generel plan for migreringen fra DAB til DAB+ i blok 1 og blok 2, sådan som vi også ser det i andre europæiske lande.

I overensstemmelse med medieaftalen afsættes sendemulighederne i blok 3 til kommercielle lokale og regionale radiostationer, idet DR dog tildeles én sendemulighed i hvert af de regionale områder til regional radio.

Internetradio

Der eksisterer i dag allerede utallige radiokanaler på nettet, og det er en udvikling, som skal understøttes og fremmes, da den er helt uden teknologiske begrænsninger på antallet af kanaler mm. I dag er det en væsentlig hindring for udviklingen af radioer på nettet, at KODA/GRAMEX opkræver afgifter for at FM kanaler simulcaster deres signal på nettet. Det ønsker Venstre ændret, samtidig med at det sikres, at der udelukkende betales for det faktiske lytterantal på nettet og ikke det potentielle.

Venstre ønsker bl.a. at hjælpe græsrodskanaler, som i dag sender på små FM frekvenser over på nettet gennem oprettelsen af en græsrods radio portal, hvor alle kanaler kan samles, og hvor det er let og enkelt for lytterne at finde dem. Det er for det første en langt billigere måde at sende radio på, og det giver også græsrodskanalerne mulighed for at nå ud til en langt bredere lytterskare end tilfældet er i dag. De FM frekvenser, der vil blive frigjort vil indgå i FM bundtningen.

Overgangsperioden

Det er åbenlyst, at der vil være en overgangsperiode frem mod slukningen af FM. I den periode vil der kunne opstå uklarheder omkring investeringspotentialer på såvel den ene som den anden platform. Netop derfor er det for Venstre vigtigt, at der allerede i foråret 2010 tages endeligt stilling til, hvordan overgangsperioden skal forløbe, således at der ikke opstår tvivl om forløbet blandt potentielle investorer.

Det betyder også, at der skal skabes ro og sikkerhed om de kommercielle lokalradioers sendetilladelser, og de skal derfor forlænges frem til 2016 med mulig forlængelse til 2018 med henblik på parallel sending med DAB i de to år. Kanalerne skal dog have fuld mulighed for at kunne konvertere til DAB, når blok 3 står klar.

Særligt radiolytningen i biler vil blive påvirket i overgangsperioden, og her er det væsentligt, at der ikke er skattetekniske hindringer som betyder, at DABradioer i biler beskattes som luksusudstyr. Allerede i foråret 2009 blev der afsat penge til en kampagne for at sikre DAB i bilerne.

---

⁶ Den endelige dato afhænger af nabolandskoordineringen som IT og Telestyrelsen skal forestå og hvor forhåbningen er, at alle frekvenser er på plads i 2012, men dog kan risikere at blive senere grundet senere sluk for analogt tv i Polen.

I forbindelse med den mediepolitiske tillægsaftale fra foråret 2009 blev der desuden truffet beslutning om at iværksætte en målrettet FM replanlægning, hvor ledige frekvenser bundtes, eller der foretages en ombytning af frekvenser mellem nuværende stationer med henblik på at sikre mange (alle) kommercielle radiostationer bedre sendeforhold og dækning. Venstre følger processen tæt, og det er væsentligt, at der ikke lægges firkantede fortolkninger af frekvensudbudsreglerne i vejen for arbejdet med at bundte frekvenser til bedre dækning.

Det er også væsentligt for Venstre, at de frekvensbånd, der i dag anvendes til FM efter overgangen til DAB indtænkes og omkonverteres til digitale sendinger i f.eks. DRM+, som på sigt forhåbentligt kan gøres kompatibelt med EUREKA 147 standarden og dermed indgå i en samlet digital radio satsning i Danmark.

Lokale FM sendetilladelser

Der er hver uge 1,5 millioner lyttere, der benytter sig af de tilbud, som de kommercielle lokalradioer sender. Det er et stort antal lyttere, som netop understreger vigtigheden af stærke lokale radioer. Det er en klar interesse tilkendegivelse over for indhold, programmer og nyheder med en lokal forankring. For at skabe stabilitet omkring de kommercielle lokalradioer er der behov for at sikre radioernes sendetilladelser såvel som ordentligt og klare betalings forhold på rettighedsområdet.

Venstre ønsker derfor, at alle nuværende sendetilladelser forlænges frem til 2016 (2018 ved parallel sending på DAB) så der skabes rum for udvikling og planlægning.

KODA/Gramex

Den private ejendomsret har altid været helt grundlæggende for Venstre. Uden den private ejendomsret intet incitament til at investere eller udvikle. Den intellektuelle ejendomsret er en væsentlig del af beskyttelsen af den private ejendomsret. Sker der ikke en betaling for den musik, film, computerspil og programmer som danskerne downloader og bruger, så undermineres økonomien bag og muligheden for udviklingen af flere programmer eller mere kulturelt indhold.

Det betyder dog ikke, at der er frit slag for at sætte afgifterne i vejret til skyhøje niveauer. Uden balance medvirker rettighedsorganisationerne til, at det danske radiomarked ikke kan udvikles. Det skyldes ikke mindst, at KODA og Gramex de facto har monopol på at sælge rettigheder i Danmark og der derfor er yderligere behov for at der er en politisk bevågenhed på området.

I medieaftalen 2006-2010 blev det aftalt, at KODA/Gramex fremover skulle ændre deres opkrævning fra potentielle lyttere til det faktiske lyttartal. Selv om der er sket markante forbedringer på det punkt, så er der stadig behov for klarhed, når det handler om radioer på nettet, såvel som i forbindelse med overgangen til DAB blok 3, hvor nogle stationer vil få udvidet deres dækningsområde, men ikke nødvendigvis deres lyttartal.

Det andet forhold, der blev præciseret i aftalen var behovet for at KODA/Gramex afgifterne følger omsætningen frem for at bero på minimumsbetalinger. Her er der stadig plads til forbedringer og Venstre forventer, at KODA/Gramex ændrer deres opkrævninger, så de fremover afspejler omsætningen. Det er helt uhørt, når kommercielle radiostationer kan fremlægge tal, som viser, at bidraget til KODA/Gramex udgør op mod 70 pct. af den samlede omsætning. Venstre ønsker ikke at skulle gribe lovgivningsmæssigt ind i området, men muligheden foreligger såfremt der ikke som minimum kommer et loft på minimumsbetalingen, der svarer til maksimalt 15 pct. af en stations samlede omsætning.

Venstre vil:

- Slukke for FM sendenet i 2016 med en glidende udfasning frem til 2018, hvor der slukkes helt. (Forudsætningerne herfor skal dog være opfyldt)

- Sikre, at DAB sendenetnet sikkert migreres over til DAB+, som vil give plads til minimum det dobbelte antal kanaler
- Arbejde for, at KODA/Gramex afgifterne beregnes ud fra den samlede omsætning og ikke på minimumstariffer.
- Arbejde for, at afgiften for at simulcaste en stations FM-signal på nettet fjernes.
- Udbyde DAB Blok 2, hvor der på nuværende tidspunkt er 9 landsdækkende sendemuligheder, i en skønhedskonkurrence. Kanalerne kan overtages i blokke af maksimalt 3 kanaler og med følgende profil-fordeling; minimum 1 klassisk kanal, minimum 1 jazz kanal, minimum 1 nyhedskanal, minimum 1 kultur og debatkanal. De øvrige maksimalt 4 kanaler omfattes ikke af profilkrav. Der følger ingen specifikke programkrav med.
- Udbygge DAB blok 3 i DAB+ standard til fuld indendørs dækning og udbyde kanalerne i Blok 3 til lokale og regionale kommercielle og non-kommercielle radioaktører.
- Sikre, at regionerne får én sendetilladelse i hvert af de regionale områder som DAB blok 3 rummer.
- Ophæve nuværende skattelovgivning, der medfører, at DABradioer i biler beskattes som luksustilbehør.
- Indføre som lovkrav, at alle nye biler som importeres til Danmark fra 2015 skal have DAB radioer som standardudstyr.
- Forlænge de kommercielle lokale radioers sendefrekvenser til 2016 (2018 parallelt med DAB).
- Sikre, at de eksisterende FM frekvenser fra 2015 og fremefter anvendes til en udbygning af digital radiosending i DRM+ standard, som på sigt kan kobles op på EUREKA 147 standarden og dermed kompatibelt med DAB.
- Sikre, at FM båndet (bånd 2) også efter et analogt sluk fastholdes på danske hænder og konverteres om til digital sending, når formatet er klart.